



**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**



**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 127/19**

mun. Chișinău

22 august 2024

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Gicu ARION, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Andrei CALCHEI, născut la data de XXXXX, IDNP XXXXX, domiciliat XXXXX, director al IP „Centrul de Adăpost Pentru Animale Fără Stăpân din mun. BĂLȚI” (în continuare – IP „CAASMB”), a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La data de 01.07.2024, în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea cu nr. 04/804, care în aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016, a fost repartizată aleatoriu spre examinare prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor fiindu-i atribuit nr. 202402380002.

Potrivit sesizării dl Andrei CALCHEI, director al IP „CENTRUL DE ADĂPOST PENTRU ANIMALE FĂRĂ STĂPÂN din mun. BĂLȚI” (în continuare – IP „CAASMB”), ar fi încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, materializat prin încheierea directă a contractelor privind achiziția de produse cerealiere cu agentul economic SRL „BATRANELUL-PAC”, administrator căruia fiind dl XXXXX, tatăl dlui Andrei CALCHEI.

La data de 17.07.2024, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 108/19, în temeiul art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în privința dlui Andrei CALCHEI, director al IP „CAASMB”, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-19/6747 din 17.07.2024, dl Andrei CALCHEI a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute de ar. 32 din Legea nr. 132/2016.

Potrivit răspunsului Primăriei mun. Bălți, s-a stabilit faptul că prin dispoziția primarului nr. 199/p din 20.12.2023, dl Andrei CALCHEI a fost numit în funcția de director al IP „CAASMB” începând cu data de 22.12.2023 până la 22.12.2028 inclusiv, fiind încheiat în acest sens contractul individual de muncă 8/23 din 20.12.2023.

Subsecvent, Primăria mun. Bălți, a notat faptul că „în Registrul declarațiilor privind conflictul de interese nu au fost înregistrate, din partea dlui Andrei CALCHEI, declarații cu privire

la conflicte de interese reale în raport cu persoanele apropiate, persoanele înrudite prin sânge și prin afinitate.

Potrivit materialelor anexate la sesizarea nr. 04/804, dl Andrei CALCHEI a încheiat cu SRL „Bătrânelul-Pac” al cărui fondator și administrator este dl XXXXX următoarele contracte:

- Contractul nr. 1 din 23.02.2024 privind achiziția de produse cereale;
- Contractul nr. 2 din 12.03.2024 privind achiziția de produse cereale;
- Contractul nr. 3 din 10.05.2024 privind achiziția de produse cereale.

Reieșind din materialele acumulate în cadrul controlului s-a stabilit că dl Andrei CALCHEI în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu, având interes personal ce rezultă din relațiile sale cu persoana apropiată, la caz tatăl acestuia, a încheiat acte juridice și a emis acte administrative în privința acestuia, ignorând prevederile legale de declarare și soluționare a conflictului de interese real.

În acest sens, în vederea respectării dreptului la apărare, la data de 26.07.2024, prin demersul nr. 04-19/6859, în temeiul prevederilor art. 19 lit. b) și art. 20 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133/2016, dlui Andrei CALCHEI i-au fost solicitate explicații asupra motivului nedeclarării conflictului de interese real în care s-a aflat în momentul semnării contractului nr. 1 din 23.02.2024, contractului nr. 2 din 12.03.2024 și contractului nr. 3 din 10.05.2024 privind achiziția de produse cereale cu SRL „Bătrânelul-PAC” al cărui fondator și administrator este dl XXXXX – tatăl acestuia.

Concomitent în solicitarea cu privire la prezentarea explicațiilor transmișă subiectului controlului, ultimul a fost informat despre dreptul de a lua cunoștință cu materialele dosarului de control.

La data de 12.08.2024, în cancelaria Autorității au fost înregistrate cu nr. 10221, explicațiile dlui Andrei CALCHEI, potrivit cărora, se comunică următoarele: *„semnarea contractelor cu compania SRL „Bătrânelul-PAC”, a fost unica șansă de a salva situația din punct de vedere a alimentării animalelor fără adăpost, ieftin și calitativ. Situația la CAASMB, în momentul semnării contractelor, a fost deplorabilă din punct de vedere a surselor financiare. Fostul administrator a permis ca CAASMB, să ajungă la datorii majore”.*

Aprecierea inspectorului de integritate

Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 133/2015, prezenta lege are drept scop instituirea măsurilor de prevenire și de combatere a îmbogățirii nejustificate, a **conflictelor de interese**, a stărilor de incompatibilitate, precum și a încălcării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor.

Potrivit art. 6 lit. b) din Legea nr. 132/2016, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Inspectorul de integritate, în conformitate cu art. 19 lit. b) din legea menționată supra, desfășoară controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

În acest sens, inspectorul de integritate a identificat cadrul normativ pertinent speței enunțate în felul următor, potrivit prevederilor art. 2 din Legea nr. 133/2016:

Conflict de interese – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Interes personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau

afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Persoană apropiată - soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conflictul de interese vizează o contradicție între interesul public și interesul personal al subiectului declarării ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Conflictul de interese nu este problematic prin existența lui, ci prin nedeclararea sau nesoluționarea lui în termenul și modul stabilit de lege.

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării, este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Inspectorul de integritate a reținut că subiectul declarării dl Andrei CALCHEI în temeiul art. 12 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, este obligat să informeze organul ierarhic superior ierarhic superior imediat dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află, precum și, să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Potrivit art. 12 alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În condițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectul controlului a avut interdicția întreprinderii oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votarea, informând părțile vizate despre decizia respectivă, pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor și neadmiterii conflictelor de interese consumate în sensul art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016.

Din sensul prevederii legale ce rezultă din analiza art. 12 alin. (3) și art. 2 din Legea nr. 133/2016, rezultă că pentru existența unui conflict de interese real trebuie să fie întrunite cumulativ trei condiții:

1. Persoana să fie subiect al declarării în temeiul art. 3 al Legii nr. 133/2016;

2. Subiectul declarării să fie chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial;
3. Semnarea actelor ce influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției.

În partea ce ține de semnarea contractelor menționate supra, analizând prin prisma art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, se notează că subiectul declarării dl Andrei CALCHEI prin semnarea actelor respective s-a aflat în situația unui conflict de interese real, fiind chemat să ia decizii în prezența interesului personal sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, generat de faptul că între dl Andrei CALCHEI și dl XXXXX există relația de fiu-tată.

Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 2 din Legea nr. 133/2016, dl XXXXX se include în categoria persoanelor apropiate în raport cu dl Andrei CALCHEI.

Indicăm că potrivit art. 308 din Codul civil al Republicii Moldova, actul juridic civil este **manifestarea de către persoanele fizice și juridice a voinței** îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile.

Reiterăm explicațiile dlui Andrei CALCHEI, care invocă faptul că semnarea actelor cu SRL „Bătrânelul-Pac” a cărui administrator și fondator este tatăl acestuia a fost unica șansă de a salva situația din punct de vedere a alimentării animalelor fără adăpost, ieftin și calitativ.

Prin urmare menționăm că chiar și în circumstanțe dificile, transparența și responsabilitatea sunt fundamentale. Dl Andrei CALCHEI a fost obligat să declare situația de conflict de interese în termenul prevăzut de legislație organului ierarhic superior, la caz Primăriei mun. Bălți.

Mai mult ca atât, răspunderea pentru contractele semnate îi revine în primul rând persoanelor care ocupă funcții de conducere, indiferent de contextul economic sau financiar al instituției. În calitate de conducător, persoana respectivă are datoria să acționeze conform legii și să evite conflictele de interese, chiar și în condiții dificile.

Astfel, prin semnarea contractelor indicate supra, au fost întrunite cumulativ condițiile necesare pentru existența unui conflict de interese real.

În continuitatea celor expuse, menționăm că în urma examinării materialelor acumulate la dosarul de control, inspectorul de integritate concluzionează că dl Andrei CALCHEI, deținând funcția de director al IP „CAASMB”, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

1. Nedeclararea în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 133/2016, în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, organului ierarhic superior, despre conflictul de interese în care s-a aflat;
2. Consumarea conflictului de interese în sensul art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016, prin încheierea directă a contractului nr. 1 din 23.02.2024 privind achiziția de produse cereale, contractului nr. 2 din 12.03.2024 privind achiziția de produse cereale și a contractului nr. 3 din 10.05.2024 privind achiziția de produse cereale cu SRL „Bătrânelul-Pac” al cărui fondator și administrator este dl XXXXX.

În consecință, argumentele/justificările invocate de către Andrei CALCHEI nu pot fi apreciate ca fiind concludente și pertinente, deoarece persoana supusă controlului a ignorat obligația legală de a declara conflictul de interese real și de a soluționa corespunzător și în termenul legal

conflictul de interese, contrar obligației impuse de art. 12 alin. (4) și (5) din Legea nr. 133/2016 și art. 14 alin. (2) lit. a) și b) din Legea integrității nr. 82/2017.

Potrivit art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Potrivit art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Potrivit art. 39 alin. (2) din legea prenotată, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Conform art. 29 alin. (5) din Legea nr. 132/2016, la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

Astfel, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate subliniază că a ținut cont de faptul că, prin acțiunile sale, deși aflate înafara cadrului legal în materie de respectare a regimului juridic al conflictelor de interese, dl Andrei CALCHEI, este la prima verificare pe aspectul respectării regimului juridic al conflictelor de interese, iar prejudiciul adus interesului public nu poate fi stabilit.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art. 29 din Codul administrativ, art. 1 alin. (2) din Legea nr. 133/2016, inspectorul de integritate consideră neproporțională aplicarea în privința subiectului controlului măsura de încetare a raporturilor de muncă și a interdicției de a ocupa funcția publică.

Potrivit art. 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al

incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională.

Respectiv, inspectorul de integritate urmează să inițieze o cauză contravențională în vederea în vederea sancționării dlui Andrei CALCHEI pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 313² alin. (1) Cod contravențional.

Ținând cont de cele menționate în prezentul act, în conformitate cu prevederile art. 19 și art. 37-39 din Legea nr. 132/2016, art. 12, 14, 15 și 23 din Legea nr. 133/2016, inspectorul de integritate,

-

DECIDE:

1. Se constată că dl Andrei CALCHEI, exercitând funcția director al IP „CAASMB”, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, organului ierarhic superior, despre situația de conflict de interese real în care s-a aflat la încheierea directă a contractului nr. 1 din 23.02.2024 privind achiziția de produse cereale, contractului nr. 2 din 12.03.2024 privind achiziția de produse cereale și a contractului nr. 3 din 10.05.2024 privind achiziția de produse cereale.
2. Se aduce la cunoștința dlui Andrei CALCHEI, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emiterea acestuia, la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor, 4).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Gicu ARION